

BIZTOSÍTÓ BELSŐ ELLENŐRÉNEK ENGEDÉLYEZÉSE

I Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdés a) aa) alpontjában és b) pontjában foglaltak, az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 17. § (1) és 19. § (1) bekezdésében, valamint a Magyar Nemzeti Bank előtti egyes hatósági ügyekben az elektronikus kapcsolattartás szabályairól szóló 36/2017. (XII. 27.) MNB rendelet (Rendelet) 3. § (1) bekezdésében előírtak alapján a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (Mnbtv.) 58. § (2) bekezdése alapján az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett **gazdálkodó szervezet és a kérelmező (ügyfél) jogi képviselője** – a kérelmét, bejelentését vagy egyéb beadványát az MNB elektronikus ügyintézését biztosító információs rendszerében (ERA rendszer) elérhető, az adott beadvány céljára eljárásra rendszeresített elektronikus úrlapon, az abban meghatározott módon és tartalommal, a jogszabályban előírt melléklet, illetve az MNB által előírt egyéb dokumentumok egyidejű feltöltésével nyújtja be.

Az engedélyezési eljárásokban a kérelmeket, bejelentéseket az MNB honlapján, az ERA felületen az *E-ügyintézés Engedélyezés* szolgáltatáson belül található elektronikus úrlapokon kell benyújtani, a mellékletek hiteles elektronikus másolatának csatolásával. Az MNB döntései, hiánypótlási felhívásai, tájékoztatásai és egyéb közlései a kézbesítési tárhelyen való elhelyezéssel kerülnek kézbesítésre a pénzügyi szervezetek, illetve jogi képviselőik részére.

A Biztosító belső ellenőrének engedélyezése iránti kérelem benyújtásához az *E-ügyintézés – Engedélyezés* szolgáltatáson belül a *Biztosítási piac/Biztosítók/Személyi engedélyezés* menüpontja alatt elérhető „*Biztosító vezető állású személye, egyéb vezetője foglalkoztatásának, megbízásának, illetve kinevezésének, megválasztásának engedélyezése iránti kérelem*” elnevezésű BIZSZ_1015_v2 számú elektronikus úrlap használata szükséges.

Az elektronikus ügyintézással, valamint az engedélyezési eljárásban csatolandó mellékletek (elektronikus dokumentumok) előterjesztésével kapcsolatban az MNB honlapján tájékoztató anyagok is rendelkezésre állnak:

<https://www.mnb.hu/letoltes/tajekoztatas-az-e-ugyintezesrol-az-mnb-elotti-engedelyezesi-eljarasokban-1-pdf>

Az engedélyezési eljárások egyes vonatkozásaihoz kapcsolódó további tájékoztatók az alábbi menüpontban érhetők el: <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/engedelyezes/tajekoztatok> ;

II. A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (Bit.) 55. § (1) bekezdés d) pontjának megfelelően a biztosító és a viszontbiztosító a tevékenysége folytatásához köteles – egyéb vezetőnek minősülő – belső ellenőrzési vezetőt (belső ellenőrt) foglalkoztatni.

Ha két, akár biztosító, akár viszontbiztosító ugyanazon személyt foglalkoztatja belső ellenőrként, akkor kötelesek – a Bit. 63. § (5) bekezdésével összhangban – írásban megállapodni arról, hogy a belső ellenőr kölcsönös alkalmazása ellen nem emelnek kifogást. A megállapodást annak megkötésétől számított harminc napon belül meg kell küldeni az MNB-nek.

Nem kell alkalmazni egyéb vezetőt – így belső ellenőrt sem – a fióktelep formában működő biztosítónál, ide nem értve a harmadik országbeli biztosító magyarországi fióktelepét. A belső ellenőrrel kapcsolatos – a Bit. 55. § (1) bekezdés d) pontjában, illetve 63-64. §-ában foglalt – rendelkezéseket továbbá nem kell alkalmazni a kisbiztosítók esetén. (Bit. 55. § (2) bekezdés, 233. § (3) bekezdés)

Az egyéb vezető – így a belső ellenőr – legfeljebb két biztosítónál tölthet be egyéb vezetői pozíciót. (Bit. 56. § (2) bekezdés)

Egyéb vezetőnek nem nevezhető ki és nem választható meg a büntetőeljárás jogerős befejezéséig az a személy, akivel szemben:

- vádemelésre került sor a 2013. június 30-ig hatályban volt, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény XV. fejezetének VII. és VIII. címében, XVII. és XVIII. fejezetében, vagy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) XXVII. vagy XXXV-XLIII. Fejezetében meghatározott bűncselekmény miatt, vagy
- külföldön az illetékes hatóság részéről vádemelésre került sor olyan bűncselekmény miatt, amely az 1978. évi IV. törvény XVII. vagy XVIII. fejezete szerint 2013. június 30-ig büntetendő volt, vagy a Btk. XXXV-XLIII. Fejezetében foglaltak szerint büntetendő. (Bit. 53. § (4) bekezdés)

Amennyiben a fenti körülmények már foglalkoztatott egyéb vezető vonatkozásában következnek be, akkor a büntető-eljárás jogerős befejezéséig az egyéb vezetői tisztségéhez kapcsolódó feladatai általa történő ellátását fel kell függeszteni. *(Bit. 56. § (1)-(2) bekezdés, 53. § (4)-(5) bekezdés)*

III. Belső ellenőrként – a Bit. 56. § (1) bekezdése alapján – az a személy foglalkoztatható, akinek személyét a foglalkoztatás kezdetének tervezett időpontját harminc nappal megelőzően a biztosító vagy a viszontbiztosító az MNB-nek bejelentette, és az MNB a foglalkoztatást engedélyezte. Az erre irányuló úrlapon benyújtott kérelemhez – a biztosítási törvény vonatkozó előírásaira *(Bit. 55-56. §, 63. §, 252. §)* is figyelemmel – a következőket szükséges mellékelni:

1. Bűnügyi nyilvántartó szerv által kiállított, kilencven napnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítvány eredeti vagy közokirat kiállítására jogosult vagy arról hiteles másolat kiállítására jogosult személy által készített elektronikus másolata, amely igazolja, hogy az engedélyeztetni kívánt személy **(Jelölt)** büntetlen előéletű, nem áll közügyektől eltiltás, foglalkozástól vagy tevékenységtől eltiltás hatálya alatt. *(Bit. 63. § (2) bekezdés c) pont)*
2. A Jelölt szakirányú felsőfokú – így különösen közgazdasági, pénzügyi vagy jogi – végzettségét igazoló oklevél (diploma) közokirat kiállítására jogosult vagy arról hiteles másolat kiállítására jogosult személy által készített elektronikus másolati példánya. *(Bit. 63. § (2) bekezdés a) pont)*
3. A szakmai gyakorlat igazolására alkalmas okirat (például munkáltatói igazolás, munkaszerződés, munkaköri leírás, kinevezés), amely alapján egyértelműen megállapítható a szakmai gyakorlat kezdő és befejező időpontja, valamint a gyakorlatot megalapozó tevékenység, jogviszony jellege, illetve az ilyen jogviszony keretében a Jelölt által ellátott feladatok köre. *(Bit. 63. § (2) bekezdés b) pont)*

Szakmai gyakorlattal kapcsolatos követelmények:

- a. legalább öt éves, biztosítónál vagy viszontbiztosítónál, pénzügyi felügyeletet ellátó szervezetnél, az államigazgatás pénzügyi, illetve gazdasági területén, a biztosítók, biztosításközvetítők szakmai érdekvédelmi szervénél, biztosításközvetítői tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetnél vagy biztosító könyvvizsgáló cégénél szerzett szakmai gyakorlat, vagy
- b. legalább öt éves, szabályozott vállalkozásnál, illetve azok könyvvizsgáló cégénél szerzett belső ellenőrzési vagy megfelelőségi feladatok ellátása során szerzett szakmai gyakorlat.

A szakmai gyakorlat befejezése nem eshet a belső ellenőr foglalkoztatásának kezdetét tíz évvel megelőző időpontnál korábbi időpontra. *(Bit. 63. § (4) bekezdés)*

4. A Jelölt szakmai alkalmasságának és üzleti megbízhatóságának igazolására szolgáló, megfelelően kitöltött és aláírt kérdőív **(Kérdőív)**. *(Bit. 63. § (2) bekezdés d) pont)*

A kérdőív formanyomtatványa az MNB honlapján a következő útvonalon érhető el:

Felügyelet / Engedélyezés és intézményfelügyelés / Engedélyezés / Személyi engedélyek / Formanyomtatványok / Jó üzleti hírneves kérdőívek¹

Az alkalmazandó formanyomtatvány címe: *„Kérdőív biztosító egyéb vezetőjének jelölt természetes személy részére a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdés 90. pontjában és 69. §-ában meghatározott szakmai alkalmasság és üzleti megbízhatóság megállapításához²”.*

Az MNB honlapján további információk találhatóak a szakmai alkalmassággal és üzleti megbízhatósággal kapcsolatban *„Szakmai alkalmasság és üzleti megbízhatóság (Bit.)³”,* valamint a *„Tájékoztató a jó üzleti hírnév megítélésének szempontrendszeréről és annak gyakorlati alkalmazásáról⁴”* linkek alatt.

¹ <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/engedelyezes/formanyomtatványok>

² https://alk.mnb.hu/bal_menu/formanyomtatványok/urlapok_kivalasztasa/szerkeszto?id=504&version=0&chid=15

³ <https://www.mnb.hu/letoltes/szakmai-alkalmassag-es-uzleti-megbizhatosag-3.pdf>

⁴ <http://www.mnb.hu/letoltes/tmpc812-tmp-12233381.pdf>

5. A Jelölt munkaviszony keretében történő foglalkoztatásának igazolása (például munkaszerződés, a biztosító vagy viszontbiztosító által kiállított munkáltatói igazolás). *(Bit. 63. § (2) bekezdés e) pont)*
6. A kérelmező biztosító vagy viszontbiztosító nyilatkozata arról, hogy az engedély kiadása érdekében szükséges minden lényeges tényt és adatot közölt az MNB-vel. *(A nyilatkozat megtehető a kérelem űrlapján.) (Mnbtv. évi CXXXIX. törvény 59. § (2))*
7. A kérelmező biztosító vagy viszontbiztosító nyilatkozata arról, hogy a Jelölt tekintetében elvégezte a jogszabályoknak, illetve a szakmai alkalmasságra és az üzleti megbízhatóságra vonatkozó szabályzatoknak megfelelően elvégzett szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények értékelését. *(Bit. 63. § (1) bekezdés d) pont, 252. § (1) bekezdés a) és c) pont, 253. § (1)-(2) bekezdés)*
Ennek keretében – egyebek mellett – szükséges az alábbi eljárások ismertetése, amennyiben a Jelölt vonatkozásában volt ilyen:
 - azon értékelési eljárások leírása, amelyeket az Európai Unió tagállamainak felügyeleti hatóságai folytattak le a Jelölt szakmai alkalmasságával és üzleti megbízhatóságával kapcsolatban (megjelölve a tagállamot, a felügyeleti hatóság nevét, valamint az eljárás időpontját),
 - amennyiben a Jelölt vonatkozásában benyújtott engedélyezési eljárás iránti kérelmet az illetékes hatóság korábban elutasította,
 - amennyiben bármely hatóság, vagy szervezet a Jelölt tevékenység-végzéshez vagy tisztségviseléshez való jogát bármely módon kizárta vagy korlátozta.

A Bit. 54. § (1) bekezdés b) pontja előírja, hogy biztosítónál vezető állású személy kizárólag olyan személy lehet, aki szakmai alkalmassággal és üzleti megbízhatósággal rendelkezik. A Bit. 252. § (1) bekezdés a) és c) pontjai szerint a vezető állású személy engedélyezésére irányuló kérelemhez mellékelni kell az 54. § (1) bekezdésben meghatározott követelmények fennállását igazoló dokumentumokat, illetve a szakmai alkalmasságot és üzleti megbízhatóságot alátámasztó tények fennállását igazoló dokumentumokat a 69. §-ban meghatározott követelmények figyelembevételével.

A Szolvencia II Irányelv kiegészítéséről szóló 2015/35/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (**Rendelet**) 258. cikk (1) bekezdés d) pontja alapján a biztosítónak gondoskodnia kell arról, hogy az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület minden egyes tagja rendelkezzen a rábízott feladat elvégzéséhez szükséges képzettséggel, szakértelemmel, gyakorlattal és szakmai tapasztalattal.

A Rendelet 273. cikk (1) bekezdése értelmében a biztosító vagy viszontbiztosító dokumentált szabályzatokat és megfelelő eljárásokat hoz létre, valósít meg és tart fenn annak biztosítása érdekében, hogy a vállalkozást ténylegesen vezető vagy más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek a Szolvencia II Irányelv 42. cikkének megfelelően mindenkor szakmailag alkalmasak és üzletileg megbízhatóak legyenek. Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület tagjai szakmai alkalmasságának értékelésekor – a Rendelet 273. cikk (3) bekezdésének megfelelően – figyelembe kell venni az egyes tagok számára kijelölt feladatokat, gondoskodva a képzettségek, tudás és meghatározó tapasztalatok megfelelő sokféleségéről a vállalkozás szakszerű irányítása és felügyelete érdekében.

Figyelemmel a Rendelet 273. cikk (2)-(3) bekezdéseiben, illetve az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíjhatóság által kiadott, „Az irányítási rendszerre vonatkozó iránymutatások” (**Iránymutatások**) 11-13. iránymutatásaiban foglaltakra, a szakmailag alkalmasság értékelése kiterjed az adott személy szakmai és hivatalos képzettségének, tudásának és a biztosítási szektorban vagy más pénzügyi ágazatban vagy egyéb üzletágakban szerzett tapasztalatainak értékelésére, és figyelembe veszi az adott személyre rótt feladatokat, valamint – ahol meghatározó – az adott személy biztosítási, pénzügyi, számviteli, aktuáriusi és vezetői ismereteit. A fentiek teljesítése során a biztosítónak a szakmai alkalmasság értékelésekor – többek között – gondoskodnia kell arról, hogy a biztosítót ténylegesen vezető és más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyeknél figyelembe vegye az egyénekre ruházott kötelezettségeket, biztosítva a kellő összetételű képzettséget és tudást, a megfelelő tapasztalatot a biztosító szakszerű vezetéséhez és ellenőrzéséhez. A biztosítót ténylegesen vezető vagy más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmai alkalmassága és üzleti megbízhatósága tekintetében a biztosítónak értékelési eljárásokat és azokat rögzítő szabályzatot kell kialakítania.

A biztosítók és viszontbiztosítók irányítási rendszeréről szóló 4/2016. (VI.06.) MNB ajánlás (**Ajánlás**) 11. pontja – összhangban az Iránymutatások 11. iránymutatásában foglaltakkal – szerint a biztosító „gondoskodik arról, hogy

a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületének tagjai, a más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmailag alkalmasak, figyelembe veszik a felelős személyekre ruházott kötelezettségeket, mindezzel biztosítva, hogy a biztosító vezetése kellő összetételű, képzettségű és tudású, valamint megfelelő tapasztalatú, egyúttal képes szakszerűen ellenőrizni a biztosító tevékenységét”. A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete tagjainak a megfelelő képzettséggel, tapasztalattal és tudással kell rendelkeznie, és a kollektív kompetenciák legalább az alábbiakat fedik le:

- (a) biztosítási és pénzügyi piacok;
- (b) üzleti stratégia és üzleti modell;
- (c) irányítási rendszer;
- (d) pénzügyi és aktuáriusi elemzés;
- (e) szabályozási keret, követelmények.

Az Ajánlás 15. pontjának megfelelően az MNB elvárja, hogy az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság által kiadott, „Az irányítási rendszerre vonatkozó iránymutatások”⁵ alapján megadott, és az annak „Minimum information to be provided to the supervisory authority concerning the fit & proper assessment” című technikai mellékletében⁶ szereplő információkról a biztosító értesítse, illetőleg ezeket az információkat nyújtsa be az MNB számára.

Frissítve: 2019. március

⁵ https://eiopa.europa.eu/GuidelinesSI/EIOPA_Guidelines_on_System_of_Governance_HU.pdf

⁶ <https://eiopa.europa.eu/GuidelinesSI/Guidelines%20on%20System%20of%20Governance%20Technical%20Annex.pdf>